

گفتارنشانه دارفارسى

یادگیری ساده

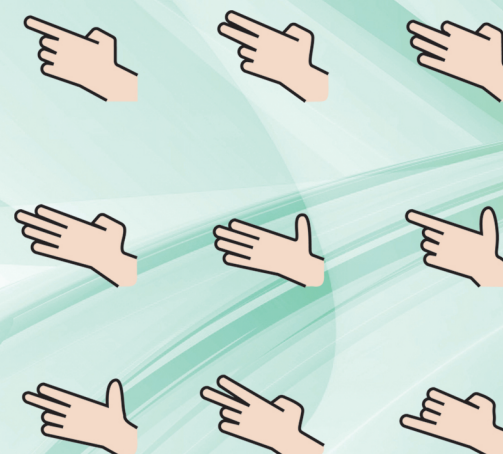
تألیف: دکتر گیتا موللی

یادگیری ساده گفتار نشانه دار فارسی

تألیف: دکتر گیتا موللی

Cued Speech

by: Guita Movallali, PhD.

به کودکان کم شنوا بیاموزیم بهتر سخن بگویند
بهتر بفهمن
و بهتر بنویسند

قیمت ۹۹۰۰۰ ریال

9 786006 442105

مرکز تحقیقات
توانبخشی اعصاب اطفال
دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

یادگیری ساده

گفتار نشانه‌دار فارسی

(ویژه مربیان)

تألیف:

دکتر گیتا موللی

سرشناسه	موللی، گیتا، ۱۳۴۹ -
عنوان و نام پدیدآور	یادگیری ساده گفتار نشانه‌دار فارسی (ویژه مربیان)/ تالیف گیتا موللی.
مشخصات نشر	تهران: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	۱۲۷ص: مصور (بخشی رنگی)، جدول.
شابک	978-600-6442-10-5
وضعیت فهرست نویسی	فیفا
یادداشت	کتاب حاضر با حمایت مالی مرکز تحقیقات توانبخشی اعصاب اطفال، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی منتشر می‌شود.
یادداشت	واژه‌نامه.
یادداشت	کتابنامه: [۱۲۳] - ۱۲۴؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	شنوایی ناقص در کودکان-- زبان
موضوع	شنوایی ناقص در کودکان-- ایران-- زبان
موضوع	شنوایی ناقص در کودکان-- آموزش و پرورش
موضوع	شنوایی ناقص در کودکان-- ایران-- آموزش و پرورش
موضوع	شنوایی ناقص در کودکان-- روش‌های ارتباطی
موضوع	شنوایی ناقص در کودکان-- ایران-- روش‌های ارتباطی
موضوع	گفتاردرمانی
شناسه افزوده	دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
شناسه افزوده	دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی: مرکز تحقیقات توانبخشی اعصاب اطفال
رده بندی کنگره	۱۳۹۲ ی۲/م۸/ HV۲۴۹۳
رده بندی دیویی	۳۷۱/۹۱۲
شماره کتابشناسی ملی	۳۲۹۵۴۰۳

مرکز تحقیقات
توانبخشی اعصاب اطفال

دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

نام کتاب: یادگیری ساده گفتار نشانه‌دار

تألیف: دکتر گیتا موللی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۴۲-۱۰-۵

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۹۹۰۰۰ ریال

نوبت چاپ: اول

سال انتشار: ۱۳۹۲

ناشر: انتشارات دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

نشانی: اوین، بلوار دانشجو، خیابان کودکان، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

تلفکس: ۲۲۱۸۰۰۸۱

با قدردانی از همکاری

- ویراستار صوری و زبانی: مؤسسه «ویراستاران حرفه‌ای پارس»، مؤرگان فرجی
- صفحه‌آرا: گروه گرافیکی ارشیا • هماهنگی و نظارت: پرستو تاجیک
- کنترل فنی صفحه‌آرایی: سیدمحمد موسوی خطاط • طراح جلد: گروه گرافیکی ارشیا

همه حقوق نشر برای ناشر محفوظ است؛ هرگونه استفاده از متن به هر صورتی در قالب کتابچه، جزوه، تهیه CD آموزشی، تهیه نرم‌افزار، استخراج آزمون، ترجمه به دیگر زبان‌ها و استفاده از مطالب کتاب، اشکال، تصاویر و... بدون اجازه کتبی از ناشر غیر قانونی است.

تقدیم به روح مادرم
فرانک فاطمه حسابی

گفتار نشانه‌دار زبان فارسی، رسالهٔ دکتری گیتا مولّی بوده است.
به‌کارگیری آن و استفاده از هرگونه مطلبی پیرامون آن، بدون
ذکر نام مؤلف و مأخذ ممنوع است.

پیشگفتار مؤلف

براساس پژوهش‌های موجود، گفتار نشانه‌دار^۱ یکی از مؤثرترین روش‌های آموزشی برای افراد کم‌شنواست که هم‌اکنون، در بسیاری از کشورهای جهان از آن استفاده می‌شود. خدا را شکر می‌گویم که به من این توفیق را داد تا این روش مؤثر را در اختیار همه فارسی‌زبان‌های ایران و جهان قرار دهم. یکی از مزایای گفتار نشانه‌دار، سادگی و سهولت یادگیری آن است. در این کتاب تلاش کرده‌ام، گفتار نشانه‌دار فارسی را خیلی ساده برای همه کارشناسان و معلمان و والدین آموزش دهم. درواقع، در تعطیلات آخر هفته، شما قادر به یادگیری گفتار نشانه‌دار خواهید شد. نوع تقسیم‌بندی و ترتیب آموزش‌های ارائه‌شده، حاصل تجربه کار با کودکان کم‌شنوا در جریان اجرای رساله دکتری و مطالعه کوریکولوم‌های موجود در زبان‌های دیگر و تجربه عملی اجرای بیش از پانزده کارگاه آموزشی برای مربیان و کارشناسان و والدین بوده است. البته، برای آموزش گفتار نشانه‌دار بهتر است متکی به کتاب نباشید؛ زیرا بسیاری از جنبه‌های گفتار نشانه‌دار، با دیدن، بهتر آموخته می‌شوند تا خواندن از روی متن. بنابراین، ابتدا بهتر است در یکی از کارگاه‌های گفتار نشانه‌دار شرکت کرده، سپس این کتاب را برای استفاده خود و دیگر افراد خانواده مطالعه کنید یا هرگاه ابهامی داشتید به آن مراجعه کنید. برای کسب اطلاعات بیشتر، به وب‌سایت گفتار نشانه‌دار زبان فارسی 7 مراجعه و با ما تماس برقرار کنید. موفق باشید.

در اینجا جا دارد از خانم‌ها فهیمه کریمی‌وحید، زهرا اسکندری، پریسا اصغرپور، هاجر براتی و فرخنده آل‌یاسین که در جمع‌آوری مثال‌ها مرا یاری دادند تشکر و قدردانی کنم. بی‌کمک آن‌ها، این امر میسر نبود.

دکتر گیتا موللی

www.drmovallali.com

۱. طبق مصوبه فرهنگستان زبان پارسی (۱۳۹۱)، گفتار نشانه‌ای، از این پس، گفتار نشانه‌دار نامیده می‌شود. بدیهی است این واژه، پیش‌ازاین، در رساله و مقالات اینجانب گفتار نشانه‌ای ذکر شده است.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱۵.....	فصل اول: کلیات
۱۵.....	کلیات
۱۸.....	گفتار نشانه‌دار چیست؟
۱۹.....	آیا گفتار نشانه‌دار نوعی زبان اشاره است؟
۲۳.....	گفتار نشانه‌دار زبان فارسی
۲۷.....	فصل دوم: آموزش گفتار نشانه‌دار
۲۹.....	مقدمه
۲۹.....	چگونه گفتار نشانه‌دار بیاموزیم؟
۳۱.....	تلفظ
۳۵.....	جلسه اول آموزش
۳۷.....	مقدمه
۴۰.....	نکات مهم
۴۰.....	شکل دست‌ها
۴۲.....	جایگاه کنار صورت
۴۳.....	شکل ۹. ق/قو
۴۵.....	شکل ۵. م، ف، ت/ مثل مفت:
۴۷.....	همخوان‌های تنها
۴۸.....	شکل ۴. ب، خ، ن/ (بخند)
۵۱.....	شکل ۱. پ، د، ژ/ (پدر ژپتو)
۵۳.....	مروری بر مطالب این بخش
۵۵.....	جلسه دوم آموزش
۵۷.....	جایگاه چانه /ا، اُ/ جلو
۵۹.....	شکل ۲ / و، ز، ک/ وزن کم
۶۳.....	شکل ۳. س، ه، ر/ (سحر)
۶۷.....	شکل ۶. ش، ع، ل/ (شعله)
۶۹.....	ن و ب پشت سرهم
۷۰.....	مرور مطالب

۷۱	 جلسه سوم آموزش
۷۳	 جایگاه گلو /آ/ و /او/، مثل ترسو
۷۸	 شکل ۷. /گ، ج/ (گوجه)
۸۱	 دو ساکن پشت‌سرهم با یک شکل دست
۸۲	 شکل ۸. /چ، ی/ چایی
۸۶	 واژه‌های تنها
۹۱	 گفتار روان
۹۲	 مرور مطالب
۹۲	 واژه‌ها و عبارات تمرینی
۹۵	 نکاتی برای مربیان
۱۰۹	 پیوست‌ها
۱۱۱	 نوشتن نشانه‌ها
۱۱۶	 شعرهای کودکانه
۱۲۳	 منابع فارسی
۱۲۴	 منابع انگلیسی
۱۲۵	 واژه‌نامه
۱۲۷	 موضوع نما

فهرست تصاویر

صفحه

عنوان

۳۰	تصویر ۱. نمودار گفتار نشانه‌دار فارسی
۳۸	تصویر ۲. شکل‌های گفتار نشانه‌ای
۳۹	تصویر ۳. واژه‌ها
۳۹	تصویر ۴. مثالی از یک واژه
۴۱	تصویر ۵. شکل صحیح دست‌ها
۴۲	تصویر ۶. آ و ای
۴۳	تصویر ۷. شکل ۹
۴۴	تصویر ۸. شکل ۹+ جایگاه کنار صورت: قاء، غا
۴۴	تصویر ۹. شکل ۹+ جایگاه کنار صورت: قی، غی
۴۵	تصویر ۱۰. شکل ۵
۴۶	تصویر ۱۱. شکل ۵+ جایگاه کنار صورت: می، فی، تی، طی
۴۶	تصویر ۱۲. شکل ۵+ جایگاه کنار صورت: ما، فاء، تا، طا
۴۸	تصویر ۱۳. شکل ۴
۵۰	تصویر ۱۴. شکل ۴+ جایگاه کنار صورت: با، نا، خا
۵۰	تصویر ۱۵. شکل ۴+ جایگاه کنار صورت: بی، نی، خی
۵۱	تصویر ۱۶. شکل ۱
۵۱	تصویر ۱۷. شکل ۱+ جایگاه کنار صورت: پا، دا، ژا
۵۲	تصویر ۱۸. شکل ۱+ جایگاه کنار صورت: پی، دی، ژی
۵۷	تصویر ۱۹. جایگاه چانه در واژه‌ها و اُ
۵۷	تصویر ۲۰. شکل ۵+ جایگاه چانه: م، ف، ت
۵۸	تصویر ۲۱. شکل ۵+ جایگاه چانه: م، ف، ت
۵۹	تصویر ۲۲. شکل ۲
۶۰	تصویر ۲۳. شکل ۲+ جایگاه کنار صورت: وا، زا، کا
۶۱	تصویر ۲۴. شکل ۲+ جایگاه کنار صورت: وی، زی، کی
۶۱	تصویر ۲۵. شکل ۲+ جایگاه چانه: و، ز، ک
۶۳	تصویر ۲۶. شکل ۲+ جایگاه چانه: و، ز، ک
۶۳	تصویر ۲۷. شکل ۳
۶۳	تصویر ۲۸. شکل ۳+ جایگاه کنار صورت: سا، ها، را
۶۴	تصویر ۲۹. شکل ۳+ جایگاه کنار صورت: سی، هی، ری
۶۴	تصویر ۳۰. شکل ۳+ جایگاه چانه: س، ه، ر
۶۵	تصویر ۳۱. شکل ۳+ جایگاه چانه: س، ه، ر
۶۷	تصویر ۳۲. شکل ۶+ جایگاه کنار صورت: شا، لا
۶۷	تصویر ۳۳. شکل ۶+ جایگاه کنار صورت: شی، لی

تصویر ۳۴. شکل ۶+ جایگاه چانه: ش، ل	۶۷
تصویر ۳۵. شکل ۶+ جایگاه چانه: ش، ل	۶۷
تصویر ۳۶. شکل ۶	۶۸
تصویر ۳۷. جایگاه گلو.	۷۳
تصویر ۳۸. شکل ۱+ جایگاه گلو: پ، د، ژ	۷۶
تصویر ۳۹. شکل ۱+ جایگاه گلو: پو، دو، ژو	۷۶
تصویر ۴۰. شکل ۲+ جایگاه گلو: و، ز، ک	۷۶
تصویر ۴۱. شکل ۲+ جایگاه گلو: وو، زو، کو	۷۶
تصویر ۴۲. شکل ۳+ جایگاه گلو: سو، هو، رو	۷۶
تصویر ۴۳. شکل ۴+ جایگاه گلو: خ، ن، ب	۷۶
تصویر ۴۴. شکل ۴+ جایگاه گلو: خو، نو، بو	۷۷
تصویر ۴۵. شکل ۵+ جایگاه گلو: مَ، فَ، تَ، طَ	۷۷
تصویر ۴۶. شکل ۵+ جایگاه گلو: مو، فو، تو، طو	۷۷
تصویر ۴۷. شکل ۶+ جایگاه گلو: شو، لو	۷۷
تصویر ۴۸. شکل ۹+ جایگاه گلو: قو، غو	۷۷
تصویر ۴۹. شکل ۴+ جایگاه گلو: ق، غ	۷۷
تصویر ۵۰. شکل ۷	۷۸
تصویر ۵۱. شکل ۷+ جایگاه کنار صورت: جا، گا	۷۹
تصویر ۵۲. شکل ۷+ جایگاه کنار صورت: جی، گی	۷۹
تصویر ۵۳. شکل ۷+ جایگاه چانه: ج، گ	۷۹
تصویر ۵۴. شکل ۷+ جایگاه چانه: ج، گ	۷۹
تصویر ۵۵. شکل ۷+ جایگاه گلو: ج، گ	۷۹
تصویر ۵۶. شکل ۷+ جایگاه گلو: جو، گو	۷۹
تصویر ۵۷. جایگاه دو ساکن پشت سرهم با یک شکل دست	۸۱
تصویر ۵۸. شکل ۸	۸۲
تصویر ۵۹. شکل ۸+ جایگاه کنار صورت: چا، یا	۸۳
تصویر ۶۰. شکل ۸+ جایگاه کنار صورت: چی، یی	۸۳
تصویر ۶۱. شکل ۸+ جایگاه چانه: چ، ی	۸۳
تصویر ۶۲. شکل ۸+ جایگاه چانه: چ، ی	۸۳
تصویر ۶۳. شکل ۸+ جایگاه گلو: چی، یی	۸۳
تصویر ۶۴. شکل ۷+ جایگاه گلو: چو، یو	۸۳
تصویر ۶۵. واژه‌های تنها	۸۶
تصویر ۶۶. شکل ۵+ جایگاه در کنار صورت: ای، عی	۸۷
تصویر ۶۷. شکل ۵+ جایگاه در کنار صورت: آف، عی	۸۷
تصویر ۶۸. شکل ۵+ جایگاه چانه: ا، ع	۸۷
تصویر ۶۹. شکل ۵+ جایگاه چانه: ا، ع	۸۷
تصویر ۷۰. شکل ۵+ جایگاه گلو: ا، ع	۸۷
تصویر ۷۱. شکل ۵+ جایگاه گلو: او، عو	۸۷

فهرست جداول

صفحه

عنوان

۳۷	جدول ۱. گفتار نشانه‌دار فارسی (واج‌ها و رمزهای هر شکل)
۴۳	جدول ۲. شکل ۹+ جایگاه صورت
۴۵	جدول ۳. شکل ۵+ جایگاه صورت
۴۷	جدول ۴. شکل ۵+ جایگاه صورت + همخوان‌های تنها
۴۸	جدول ۵. شکل ۵ و ۹+ جایگاه صورت + همخوان‌های تنها
۴۹	جدول ۶. شکل ۴+ جایگاه کنار صورت
۴۹	جدول ۷. شکل ۴و۹و۵+ جایگاه کنار صورت
۵۲	جدول ۸. شکل ۱+ جایگاه کنار صورت
۵۳	جدول ۹. شکل ۱و۴و۹و۵+ جایگاه کنار صورت
۵۸	جدول ۱۰. شکل ۱و۴و۵و۹+ جایگاه چانه
۵۸	جدول ۱۱. شکل ۱و۴و۵و۹+ جایگاه چانه و کنار صورت
۶۲	جدول ۱۲. شکل ۲+ جایگاه چانه و کنار صورت
۶۲	جدول ۱۳. شکل ۱و۲و۴و۵و۹+ جایگاه چانه و کنار صورت
۶۵	جدول ۱۴. شکل ۳+ جایگاه چانه و کنار صورت
۶۶	جدول ۱۵. شکل ۱و۲و۳و۴و۵و۹+ جایگاه چانه و کنار صورت
۶۸	جدول ۱۶. شکل ۶+ جایگاه چانه و کنار صورت
۶۸	جدول ۱۷. شکل ۱و۲و۳و۴و۵و۶و۹+ جایگاه چانه و کنار صورت
۶۹	جدول ۱۸. ن، ب پشت سرهم
۷۳	جدول ۱۹. شکل ۱و۲و۳و۴و۵و۶و۹+ جایگاه گلو
۷۵	جدول ۲۰. شکل ۱و۲و۳و۴و۵و۶و۹+ جایگاه واکه‌ها
۸۰	جدول ۲۱. شکل ۷+ همه واکه‌ها
۸۰	جدول ۲۲. شکل ۱و۲و۳و۴و۵و۶و۷و۹+ همه واکه‌ها
۸۱	جدول ۲۳. دو ساکن پشت سرهم
۸۴	جدول ۲۴. شکل ۸+ همه واکه‌ها
۸۴	جدول ۲۵. شکل ۸ با همه همخوان‌ها + همه واکه‌ها
۸۸	جدول ۲۶. /پ/، /ا/، /پ/، /ا/، /م/، /ن/
۸۸	جدول ۲۷. /ت/، /د/، /ا/، /د/، /ا/، /د/
۸۸	جدول ۲۸. /س/، /ز/، /ا/، /ز/، /ا/، /ز/
۸۹	جدول ۲۹. /ج/، /ا/، /چ/، /ا/، /ژ/، /ا/، /ش/
۸۹	جدول ۳۰. /د/، /ا/، /ل/، /ا/، /ن/
۹۰	جدول ۳۱. /ف/، /ا/، /و/، /ا/، /و/، /ا/
۹۰	جدول ۳۲. واکه‌های تنها
۹۰	جدول ۳۳. محتوای جلسات آموزشی

جدول ۳۴. مدل دیگری برای آموزش گفتار نشانه‌دار.....	۹۸
جدول ۳۵. شکل ۹+ جایگاه کنار صورت.....	۹۹
جدول ۳۶. شکل ۵+ جایگاه کنار صورت.....	۹۹
جدول ۳۷. شکل ۵+ شکل ۹+ جایگاه کنار صورت.....	۹۹
جدول ۳۸. شکل ۳+ جایگاه کنار صورت.....	۹۹
جدول ۳۹. شکل ۹+ ۵+ ۳+ جایگاه کنار صورت.....	۹۹
جدول ۴۰. شکل ۲+ جایگاه کنار صورت.....	۹۹
جدول ۴۱. شکل ۹+ ۵+ ۳+ ۲+ جایگاه کنار صورت.....	۹۹
جدول ۴۲. شکل ۹+ ۵+ ۳+ ۲+ جایگاه کنار صورت + چانه.....	۹۹
جدول ۴۳. شکل ۶+ جایگاه کنار صورت + چانه.....	۱۰۰
جدول ۴۴. شکل ۹+ ۵+ ۳+ ۲+ ۶+ جایگاه کنار صورت + چانه.....	۱۰۰
جدول ۴۵. شکل ۴+ جایگاه کنار صورت + چانه.....	۱۰۰
جدول ۴۶. شکل ۹+ ۵+ ۳+ ۲+ ۶+ ۴+ جایگاه کنار صورت + چانه.....	۱۰۰
جدول ۴۷. شکل ۹+ ۵+ ۳+ ۲+ ۶+ ۴+ جایگاه کنار صورت و چانه و گلو.....	۱۰۱
جدول ۴۸. شکل ۱+ همه جایگاه‌ها.....	۱۰۳
جدول ۴۹. شکل ۹+ شکل ۵+ شکل ۳+ شکل ۲+ شکل ۶+ شکل ۴+ شکل ۱+ آ، ای، ا، اُ.....	۱۰۳
جدول ۵۰. شکل ۲+ همه جایگاه‌ها.....	۱۰۴
جدول ۵۱. شکل ۱+ ۲+ ۳+ ۴+ ۵+ ۶+ ۷+ همه جایگاه‌ها.....	۱۰۴
جدول ۵۲. شکل ۹+ ۵+ ۳+ ۲+ ۴+ ۶+ ۷+ ۱+ همه جایگاه‌ها.....	۱۰۵
جدول ۵۳. شکل ۱+ ۹+ ۷+ ۶+ ۵+ ۴+ ۳+ ۲+ همه جایگاه‌ها.....	۱۰۵
جدول ۵۴. شکل ۹+ ۵+ ۳+ ۲+ ۴+ ۶+ ۷+ ۱+ ۸+ همه جایگاه‌ها.....	۱۰۶
جدول ۵۵. همه شکل‌ها + واکه تنها.....	۱۰۷
جدول ۵۶. واکه ای.....	۱۰۷
جدول ۵۷. واکه اُ.....	۱۰۷
جدول ۵۸. واکه اِ.....	۱۰۷
جدول ۵۹. واکه آ.....	۱۰۸

فصل اول

کلیات

چه کسی نخستین بار گفتار نشانه‌دار را تدوین کرد؟

دکتر آر. اورین کورنت^۱، در سال ۱۹۶۶، برای نخستین بار گفتار نشانه‌دار را تدوین کرد. وی در آن زمان، نایب‌رئیس دانشگاه گالودت^۲، دانشگاه ویژه افراد کم‌شنوا، در واشنگتن امریکا بود. تحصیلات وی در زمینه فیزیک بوده و در دانشگاه ریاضی تدریس می‌کرد. او علاقه‌مند بود بداند چگونه می‌توان خواندن و نوشتن دانش‌آموزان کم‌شنوا را بهبود بخشید؛ زیرا متوجه شده بود بیشتر دانشجویان کم‌شنوا، برخلاف داشتن سطح هوشی بالا و سال‌ها استفاده از زبان انگلیسی، تسلط کافی بر زبان ندارند. کورنت بر این باور بود که اگر افراد کم‌شنوا، پایه‌های زبانی محکمی داشته باشند، می‌توانند مهارت‌های خواندن و نوشتن و ارتباطات خود و همچنین روانی کلام و تسلط زبانی خود را بهبود بخشند. هدف دکتر کورنت، ایجاد شیوه آموزشی ساده‌ای بود که در آن بتوان برای هریک از اصوات گفتاری، شکل دیداری خاصی ایجاد کرد؛ درست همان‌طور که برای افراد شنوا، هر صدایی از نظر شنوایی، صدای خاص خود را دارد. او براساس زمینه‌ای که از ریاضیات داشت، گفتار نشانه‌دار را ابداع کرد که در آن از هشت شکل دست، در چهار محل نزدیک دهان برای تکمیل صداهای گفتاری با اشکال لبی آن استفاده شد. به این ترتیب، همه اصوات گفتاری را می‌توان دید (بک، ۲۰۱۱).

دکتر کورنت، ابداع‌کننده گفتار نشانه‌دار

پس از آنکه بررسی‌های اولیه نشان داد گفتار نشانه‌دار مؤثر است، کورنت شروع به آموزش مربیان بسیاری در ایالات متحده کرد و به تدریج، با کمک دیگر پژوهشگران، گفتار نشانه‌دار را به دیگر زبان‌ها برگرداند. زبان فارسی شصت و یکمین زبان زنده دنیاست که گفتار نشانه‌دار به آن برگردانده شده است (موللی، ۱۳۸۸). دکتر کورنت در سال ۲۰۰۲، در هشتادونه سالگی چشم از